

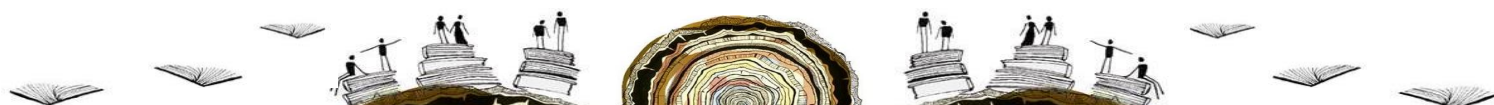
AMATAS - DALIS AMATININKO ŠIRDIES

2021

Panevėžio darbo rinkos mokymo centras
VeriTage: Integruotas Europos kultūros paveldas
profesiniame mokyme

TURINYS

PRATIMO TEMOS PRISTATYMAS.....	2
PRATIMO VEIKLŲ PRISTATYMAS.....	3
PRATIMO EIGA.....	4
1 užduotis „Amatai Europoje“	4
2 užduotis „Amatai vs masinė gamyba“	5

PRATIMO TEMOS PRISTATYMAS

„Rankų darbo kūriniai gimsta iš amatininko širdies ir proto, kurį jo rankos personifikuoja ir paverčia meno kūrinium. Palieskite jį, pajauskite, paglostykite ranka ir galėsite apčiuopti rankdarbį gaminusio amatininko pulsą. Tai gyvenimas, iš tikrųjų - tai gyvenimo būdas“ - Siva Obeysekere, „WCC International“ prezidentė, 1992–1996 m.

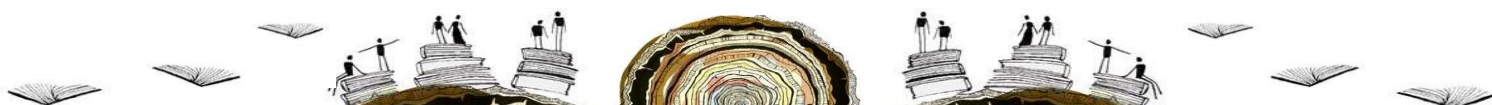
„Tradiciniai amatai yra turbūt labiausiai apčiuopiamas nematerialus kultūros paveldas.

Tačiau 2003 m. konvencijoje labiau yra akcentuojami įgūdžiai ir žinios, susiję su meistriškumu, o ne pačiais rankdarbiais. Užuo sutelkę dėmesį į amatininkų kūrybos išsaugojimą, turėtumėte sutelkti dėmesį į amatininkų skatinimą toliau gaminti dirbinius ir perduoti savo įgūdžius bei žinias kitiems, ypač savo bendruomenėse ... “ ištrauka – iš 2003 m. UNESCO Nematerialaus kultūros paveldo apsaugos konvencijos.

„Des pieds et des mains“ - Alain Jouenne, prancūzų dailininkas ir batsiuovys, gyvenantis Lokarne, Šveicarijoje

Nuotraukos šaltinis: [Flickr](#)

PRATIMO VEIKLŲ PRISTATYMAS

Galima išvardinti daugybę tradicinių amatų išraiškų: įrankiai; drabužiai ir papuošalai; kostiumai ir įvairios dekoracijos festivaliams / scenoms; įvairios talpos ir indai saugojimui; daiktai, sandėliavimui, transportavimui ir laikymui; dekoratyviniai meno ir ritualiniai daiktai; muzikos instrumentai ir namų apyvokos reikmenys; žaislai tiek pramogoms, tiek lavinimui. Daugelis šių daiktų yra naudojami tik trumpą laiką (pvz., festivalio / koncerto metu), o kiti – tampa kultūriniu paveldu ir perduodami iš kartos į kartą. Amatams reikalingi įgūdžiai skiriasi, kaip ir patys daiktai, pradedant nuo subtilaus ir kruopštaus darbo (karpiniai), iki patikimų ir tvirtų daiktų (krepšys ar stora antklodė).

Visiška priešingybė amatams yra masinė gamyba, kuri suteikia galimybę gaminti pigiai ir greitai. Tačiau niekas nepakeis amatininkų darbų, kai norime išskirtinumo ar ypatingo estetinio vaizdo (rankų darbo šaliko, išskirtinės kėdės, kilimo ar indo). Be grožio visuomenė praranda sielą, – taip emocionaliai rašė George'as Orwellas savo darbuose (pavyzdžiui, „1984“).

Vienas būdų neprarasti visuomenės meninių įgūdžių yra amatų skatinimas. Apsilankykite vietinėje ligoninėje, mokykloje ar miesto rotušėje, ir pajausite kokia yra vizualiai patrauklios aplinkos galia ir terapinė nauda. Jei pastatas slegia ir yra niūrus, greičiausiai taip yra dėl nuobodus dizaino ir spalvų. Kita vertus, jei patalpoje tvyro linksma/kūrybiška atmosfera, tam įtakos gali turėti individualus dizainas ir spalvų įvairovė. Tas pats gali būti pasakytina apie darbo vietą ir namus. Gyvenimas jaukioje, išskirtinėje aplinkoje, suteikia daugiau galimybių mėgautis gyvenimu. Šiuo aspektu labai svarbūs tampa amatai ir su jais susiję įgūdžiai. Dėl šios

svarbios priežasties verta juos populiarinti ir saugoti¹.

Pratimo tikslai:

Suprasti tradicinių amatų vystymąsi ir reikšmę Europos kultūrai.

Suprasti masinės gamybos įtaką amatų išlikimui.

Veiklas, aprašytas šiame pratime, siūlome integruoti į

#kultūros pažinimo

#užsienio kalbos

#istorijos

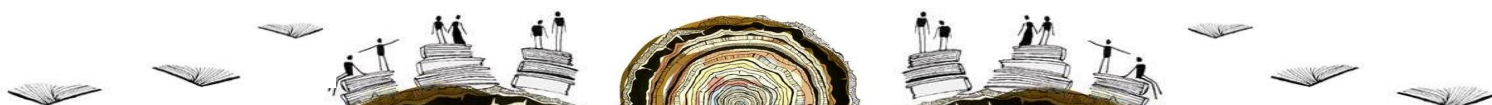
#informacinių technologijų

#geografijos

#ekonomikos

mokomuosius dalykus.

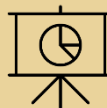
¹ <http://www.visual-arts-cork.com/crafts-history-types.htm#important>

PRATIMO EIGA

1 užduotis „Amatai Europoje“

Reikalingos priemonės: interneto ryšys, kompiuteris, spausdintuvas, kompiuterinės programos (Word, [Canva](#), MS Publisher, MS Power Point ar kt. programa), Europos žemėlapis.

Veiklos rezultatas.

Surinkta informacija apie tradicinius amatus Europoje ir parengtas Europos tradicinių amatų žemėlapis.

1. Suskirstykite mokinius į grupes bei pasiūlykite pasirinkus keletą Europos šalių, panagrinėti jas garsinančius tradicinius amatus, jų istoriją. Kartu su mokiniais aptarkite pasirinktas šalis, paskatinkite išplėsti pasirinktų šalių geografiją (pasiūlykite šalių sarašą). Atsižvelgiant į pamokos tikslus galite paprašyti mokinius palyginti skirtingų šalių tų pačių amatų dirbinius, išvelgti jų skirtumus ir panašumus.

Keletą galimų šaltinių pateikiame žemiau:

- [Nematerialus kultūrinis paveldas – UNESCO](#)
- [Pasaulio amatų taryba](#)
- [Meno ir amatų judėjimas](#)

2. Paprašykite mokinių parengti trumpą kiekvieno nagrinėto tradicinio amato pristatymą su nuotrauka. Pristatymą siūlome rengti Word, [Canva](#), MS Publisher, MS Power Point ar kt. programa. Pristatymas turėtų būti sumaketuotas taip, kad būtų galima prisegti prie žemėlapio.

3. Atspausdinkite mokinių parengtus amatų pristatymus.

4. Pakvieskite mokinius priklijuoti/prisegti atitinkamos šalies amatų pristatymus ant Europos žemėlapio ir pristatyti parengtą informaciją klasei.

Atlikdami šias veiklas mokiniai pagilins savo žinias apie tradicinius amatus Europoje, taip pat patobulins šias [bendrasias kompetencijas](#):

Raštingumo kompetencija, tobulinant įgūdžius:

- atskirti ir naudoti skirtingų tipų šaltinius, ieškoti informacijos, ją rinkti ir apdoroti;
- žodžiais ir raštu formuluoti argumentus.

Skaitmeninė kompetencija, tobulinant įgūdžius:

- naudotis skaitmeninėmis technologijomis ir programine įranga;
- naudoti skaitmenines technologijas kūrybiškam užduoties atlikimui.

Asmeninė, socialinė ir mokymosi mokyti kompetencija, tobulinant įgūdžius:

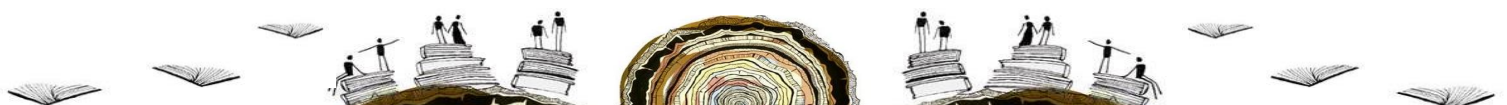
- konstruktyviai bendrauti įvairiose aplinkose ir dirbti komandoje.

Pilietiškumo kompetencija, tobulinant įgūdžius ir formuojant nuostatas:

- pritaikyti turimas žinias apie šalies socialinius bei ekonominius aspektus;
- suvokti bendras Europos vertybes.

Kultūrinio sąmoningumo ir raiškos kompetencija, formuojant nuostatas:

- domėtis skirtingomis pasaulio kultūromis.

2 užduotis „Amatai vs masinė gamyba“

Reikalingos priemonės: interneto ryšys, kompiuteris, lenta, lipnūs lapeliai.

Prieš atliekant šią užduotį mokytojas su mokiniais turėtų prisiminti ir aptarti masinės gamybos sąvoką ir reikšmę.

Pakvieskite mokinius pasirinkti vieną kurios nors Europos šalies tradicinį amatą.

Suskirstykite mokinius į 2 grupes ir pristatykite jų užduotis:

- 1 grupė turėtų nagrinėti pasirinkto amato istoriją, tradicijas jo reikšmę konkrečiai šaliai / Europai;
- 2 grupė turėtų nagrinėti masinės produkcijos poveikį/įtaką pasirinktam amatui

Keletą galimų šaltinių pateikiame žemiau (anglų kalba):

- [Amatų reikšmė](#)
- [Masinė produkcija naikina amatus?](#)
- [Masinė produkcija ir amatai](#)
- [Masinė produkcija ir amatai](#)

Užduočiai atlikti reikalingas laikas priklauso nuo mokinių pasirengimo lygio ir pamokos plano.

Mokiniams surinkus informaciją pakvieskite mokinius diskutuoti – „už“ ir „prieš“ masinę gamybą. Diskusijai skirkite 20 minučių. Po 20 min. paprašykite grupių pasikeisti pozicijomis (atitinkamai „prieš“ ir „už“ masinę gamybą) ir vėl organizuokite diskusiją.

Atlikdami šias veiklas mokiniai pagilins savo žinias apie amatus/rankdarbius masinės gamybos kontekste, taip pat patobulins šias [bendrąsias kompetencijas](#):

Raštingumo kompetencija, tobulinant įgūdžius:

- skaityti, suprasti ir pasinaudoti rašytine informacija;
- bendrauti įvairiose situacijose, stebėti savo komunikaciją ir pritaikyti ją prie situacijos;
- formuluoti argumentus ir įtikinamai juos dėstyti atsižvelgiant į kontekstą.

Skaitmeninė kompetencija, tobulinant įgūdžius:

- naudotis skaitmeninėmis technologijomis ir programine įranga.

Asmeninė, socialinė ir mokymosi mokyti kompetencija, tobulinant įgūdžius:

- sutelkti dėmesį į atliekamas sudėtingas užduotis, kritiškai mąstyti ir priimti sprendimus;
- konstruktyviai bendrauti įvairiose aplinkose, dirbti komandoje ir derėtis;
- parodyti toleranciją, išreikšti ir suprasti skirtingus požiūrius, kurti pasitikėjimą ir jausti empatiją.

Pilietiškumo kompetencija, tobulinant įgūdžius:

- pritaikyti žinias apie šalies socialinius bei ekonominius aspektus;
- kritinį mąstymą ir supratimą.

